

000 včítane rodinných príslušníkov/ maďarskej národnosti a to odchylné od doterajšej praxe predovšetkým z majetných roľníckych a živnostenských vrstiev.

Na majetok osôb mobilizovaných podľa dekrétu prezidenta republiky č. 88 na práce do Čiech sa uvalí národná správa.

9. Činnosť slovenských poslancov v ÚNZ

Ukladá sa predsedníctvu ÚV KSS, aby zaistilo aktívnu účasť všetkých poslancov KSS na zasadnutiach a na práci výborov a pléna ÚNZ.

10. Informovanie českej verejnosti.

Ukladá sa redaktorom stranických časopisov, zvlášť redakcii Rudého práva, aby sústavne informovali českú verejnosť o udalostiach a pomeroch na Slovensku a prispievali k správne mu chápaniu slovenskej problematiky.

Slovenský národný archív Bratislava, f. ÚV KSS, Predsedníctvo, kart. 788.

Dokument č. 88

Mládež v Demokratickej strane, materiál o činnosti mládeže v rámci DS z roku 1946

Mládež v Demokratickej strane

I.

Všeobecná časť.

- 1./ Demokratická strana organizuje svoj dorast v rámci Odboru mladých demokratov.
- 2./ Odbor mladých demokratov, skrátene OMD, je organizačne a pracovne autonómnou zložkou strany, pre ktorú sú záväzné politické uznesenia a smernice strany.
- 3./ OMD združuje mladých občanov ČSR spravidla do 30 rokov s cieľom:
 - a/ ideovo vychovávať mladých členov Strany v zmysle programu strany, t. j. v duchu kresťansko–humanitnej demokracie,
 - b/ vzbudiť a prehĺbiť národné uvedomenie slovenské a slovanské,
 - c/ vychovávať mládež mravne, kultúrne a spoločensky, hlavne v zmysle občianskych povinností,
 - d/ pripraviť káder budúcich kvalitných činovníkov pre stranu a pre verejné funkcie,
 - e/ položiť základ k demokratickej jednote a harmonickej spolupráci všetkých stavov, konfesii a odtieňov v politickom zmýšľaní.
- 4./ Organizačnú skladbu OMD, činnosť jeho zložiek, orgány a ich pôsobnosť, upravuje organizačný štatút OMD, ktorý je súčasťou organizačného poriadku Demokratickej strany.
- 5./ Organizačný štatút OMD schvaľuje Predsedníctvo DS na návrh Predsedníctva OMD.
- 6./ Člen OMD, ktorý nadobudol aktívne volebné právo, je plnoprávnym členom strany so všetkými právami a povinnosťami.
- 7./ Členovia OMD, ktoré nedosiahli aktívne volebné právo, považujú sa za členov - čakateľov DS.
- 8./ Funkcionárom OMD môže byť len riadny člen strany.
- 9./ OMD má vo všetkých orgánoch Demokratickej strany minimálne jedného zástupcu, ktorého deleguje príslušná zložka alebo orgán OMD obdobný tomu, do ktorého sa deleguje zástupca OMD. Inak prináleží mládeži vo všetkých orgánoch strany a inštitúciách ňou obosielaných primerané zastúpenie, pričom pod primeraným zastúpením sa rozumie také, ktoré zodpovedá počtu členstva, činnosti a významu OMD.

II.

Mládež v miestnej organizácii.

- 1./ V obci, kde sa prihlási aspoň 15 mladých členov OMD utvorí sa v rámci miestnej organizácie strany, miestny Odbor mladých demokratov.
- 2./ Na valné zhromaždenie miestnej organizácie strany vysiela miestny OMD všetkých svojich členov, ktorí sú riadnymi členmi strany /ktorí nadobudli aktívne volebné právo/.
- 3./ Výbor miestneho OMD dbá o to, aby
 - a/ na valnom zhromaždení miestnej organizácie strany pri voľbe podpredsedov a členov miestneho výboru strany sa prihliadalo k primeranému zastúpeniu mládeže a ku kandidátúram navrhnutým jej zástupcami,
 - b/ pri voľbe miestneho národného výboru /pri zostavovaní kandidátky/ sa prihliadalo k primeranému zastúpeniu mládeže.
- 4./ Predseda miestneho OMD je členom výboru miestnej organizácie strany, jeho Predsedníctva, jednatel' členom výboru.
- 5./ Členovia OMD, ktorí sú plnoprávnymi členmi strany, platia riadne členské príspevky ako členovia strany. Členovia OMD, ktorí sú členmi – čakateľmi strany, platia členské príspevky o 50% nižšie.
- 6./ V miestnych organizáciách strany, do ktorých sa neprihlásil dostatočný počet členov OMD, v rámci ktorých nie je možné vytvoriť miestny OMD, zvolí sa na valnom zhromaždení miestnej organizácie strany referent pre veci mládeže, ktorého úlohou je čo najskorej vytvoriť predpoklady pre založenie miestneho OMD v obci.
- 7./ Referent mládeže obhajuje záujmy OMD v miestnom výbore strany. S jeho návrhmi týkajúcimi sa mládeže, výbor miestnej organizácie (sa) má zaoberať, inak je členom výboru miestnej organizácie s hlasom poradným.

III.

Mládež v okresnej organizácii.

- 1./ Miestne OMD v okrese /najmenej 3/ tvoria okresný OMD, ktorý vedie okresný výbor OMD.
- 2./ Miestne OMD v okrese vysielaajú na valné zhromaždenie okresnej organizácie strany svojich predsedov, ktorí sú účastníkmi zhromaždenia s právom hlasovacím.
- 3./ Výbor okresného OMD dbá o to, aby
 - a/ pri voľbe miestopredsedov a členov okresného výboru strany sa prihliadalo k primeranému zastúpeniu mládeže a ku kandidátúram navrhnutým jej zástupcami.
 - b/ pri voľbe okresného národného výboru /zostavovaní kandidátky/ sa prihliadalo k primeranému zastúpeniu mládeže.
- 4./Predseda okresného OMD je členom výboru Okresnej organizácie strany i jej Predsedníctva, jednatel' členom výboru.
- 5./ Na celonárodný zjazd vysielaajú okresné OMD svojich predsedov ako plnoprávných delegátov zjazdu.
- 6./ Agendu OMD vybavujú v okrese okresné sekretariáty strany v dohode s príslušným funkcionárom OMD.

IV.

Mládež v oblastnej organizácii

- 1./ Oblastný OMD, tvoria okresné OMD v oblasti.
- 2./Odbor mladých demokratov tvorí štyri oblasti, a to:

- a/ východnú so sídlom v K o š i c i a c h a patria do nej okresy: Bardejov, Gelnica, Giraltovce, Humenné, Kežmarok, Košice – mesto, Košice – vidiek, Kráľ.(ovský) Chlmec, Veľké Kapušany, Levoča, Medzilaborce, Michalovce, Moldava n(ad) B(odvou), Poprad, Prešov, Rožňava, Sabinov, Snina, Spišská Nová Ves, Sp.(išská) Stará Ves, Sobrance, Stará Ľubovňa, Stropkov, Vranov n(ad) T(opľou), Vyšný Svidník,
- b/ severnú so sídlom v Ž i l i n e a patria do nej okresy: Čadca, Dolný Kubín, Ilava, Kysucké Nové Mesto, Lipt.(ovský) Sv(ätý). Mikuláš, Námestovo, Považská Bystrica, Púchov, Ružomberok, Trenčín, Trstená, Turč.(iansky) Sv.(ätý) Martin, V.(eľká) Bytča, Žilina,
- c/ strednú so sídlom v Banskej B y s t r i c i a patria do nej okresy: Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Brezno n(ad) H(ronom), Feledince (Jesenské), Krupina, Levice, Lučenec, Modrý Kameň, Revúca, Rimavská Sobota, Nová Baňa, Tornaľa, Zvolen, Želiezovce,
- d/ západnú so sídlom v N i t r e a patria do nej okresy: Bánovce n(ad) B(ebravou), Veľká Bratislava, Bratislava – vidiek, Dunajská Streda, Galanta, Hlohovec, Komárno, Malacky, Modra, Myjava, Nitra, Nové Mesto n(ad) V(áhom), Nové Zámky, Parkáň (Štúrovo), Piešťany, Prievidza, Senica, Skalica, Stará Ľada (Hurbanovo), Šaľa n(ad) V(áhom), Šamorín, Topoľčany, Trnava, Zlaté Moravce.
- 3./ Oblastný výbor OMD vysielá svojho zástupcu do tých oblastných výborov strany, ktorých väčšina okresov leží na území oblasti OMD.
- 4./ Zástupcovia OMD v oblastných výboroch strany sú ich riadnymi členmi s právom hlasovacím.
- 5./ V sídle každej oblasti OMD sa zriadi: oblastný sekretariát, ktorý strana: /ÚS(Ústredný sekretariát) DS – hosp.(odárska) správa/ vybaví po stránke osobnej i vecnej.
- 6./ Oblastného tajomníka OMD menuje Predsedníctvo strany, prípadne orgán ním poverený, na návrh Predsedníctva OMD.

V.

Mládež v ústrednej organizácii.

- 1./ Oblastné OMD, tvoria ústredný OMD.
- 2./ Ústrednými orgánmi OMD sú: Predsedníctvo a ústredný výbor.
- 3./ Ústredný OMD je členom širšieho Predsedníctva strany.
- 4./ Podpredsedovia, generálny a ústredný tajomník, hospodár OMD a predseda KDA (Klub demokratických akademikov)sú členmi výkonného výboru strany s právom hlasovacím.
- 5./ Ústredné orgány OMD /Predsedníctvo a ústredný výbor/ dbajú o to, aby
- a/ mládež bola primerane zastúpená vo výk.(onnom) výbore strany,
- b/ aby sa pamätalo na zastúpenie mládeže v SNR a Národnom zhromaždení. strana /ÚS(Ústredný sekretariát) DS – hosp.(odárska) správa/ vybaví po stránke osobnej a vecnej Ústredný sekretariát OMD.
- 6./ Ústredný sekretariát OMD vedie generálny alebo ústredný tajomník, pričom aspoň jeden z nich vstúpi do služieb strany. Generálny tajomník /politický referent/ OMD je volený zjazdom OMD.
- 7./ Ústredný /organizačný tajomník, organizačný referent/ OMD je menovaný Predsedníctvom strany, alebo orgánom ním povereným, na návrh Predsedníctva OMD.

VI.

Klub demokratických akademikov.

- 1./ Demokraticky zmýšľajúci akademici sa organizujú v Klube demokratických akademikov.
- 2./ Členovia KDA(Klubu demokratických akademikov) majú tie isté práva a povinnosti ako členovia OMD.

- 3./ Klub demokratických akademikov je zložkou OMD. Vede ho výbor volený valným zhromaždením raz za rok.
- 4./ Predseda KDA(Klubu demokratických akademikov) je členom Predsedníctva OMD a výkonného výboru Strany.
- 5./ Klub demokratických akademikov má osobitný štatút, ktorý schvaľuje Predsedníctvo OMD za súhlasu generálneho tajomníka strany a ktorý je súčasťou organizačného poriadku strany a jeho ustanovenia nesmú vybočovať z rámca organizačného poriadku strany.
- 6./ Klub má sídlo v Bratislave.
- 7./ Tvorí odbočky všade, kde študujú slovenskí akademici.

VII.

Hospodárenie OMD.

- 1./ Osobné a vecné náklady OMD idú na ťarchu strany.
- 2./ Členovia OMD platia členské príspevky strane. Pokladník OMD ich poukazuje ústrediu strany prostredníctvom miestnej organizácie strany, pričom sa pripojí osobitný výkaz členských príspevkov, ktoré zaplatili členovia OMD.
- 3./ Zložkám OMD zostávajú z členských príspevkov kvóty ako rovnocenným organizáciám strany.
- 4./ Prostriedky získané podujatiami OMD idú na financovanie činnosti OMD.

Slovenský národný archív Bratislava, f. Demokratická strana 403 – 94 – 5.

Dokument č. 89

List ministra dopravy dr. Ivana Pietora z prelomu rokov 1946 - 1947 arcibiskupovi dr. Karolovi Kmeťkovi

Vaša excelencia, Najdôstojnejší pán

Dňa 3. augusta 1946 konala sa v Bellušských Slatinách biskupská konferencia, ktorej výsledky Jeho Milosť pán arcibiskup nitriansky predložil Predsedníctvu Slovenskej národnej rady a Zboru povereníkov. Dňa 19. septembra 1946 bolo toto memorandum notifikované poslancom ÚNZ a SNR. Dňa 8. októbra 1946 dovoľil som si na toto memorandum dopisom J.(eho) M.(ilosti) pánu arcibiskupovi Dr. Kmeťkovi a v ňom som zdôraznil nutnosť vypracovať určitý program pre katolícku laickú verejnosť a plán na jeho uskutočnenie. Vtedy vo svojom liste som uviedol, že po uvážení politickej situácie a daných možností má byť vypracovaný program, ktorý by sa uskutočnil v najbližšej dobe a mimo toho širší program, vyžadujúci technický, psychologický i politický dlhšiu dobu. Napísal som, že "je prirodzené, aby oba programy po ich vypracovaní boli predložené úradným miestam a našej verejnosti".

Dňa 14. novembra 1946 konala sa v Olomouci biskupská konferencia, ktorá predložila československej vláde pamätný spis, ktorý sa týka školských vecí otázok svätenia sviatkov a cirkevného majetku. Výsledky tejto olomouckej konferencie sa v základných líniách kryli s vývodmi konferencie slovenských biskupov v Bellušských Slatinách z dňa 3. 8. 1946.

Táto skutočnosť ma znova utvrdzuje v myšlienke, že je už načase, aby okrem naliehavých a zásadných pripomienok československého episkopátu vláde a zákonodarným zborom,